

Agnieszka Mastalerz-Migas

Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej

Zalecenia konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny rodzinnej z 29 października 2021 r. dotyczące zlecania badań diagnostycznych w kierunku infekcji SARS-CoV-2 w placówkach POZ

W związku z utrzymującym się stanem pandemii COVID-19 w kontakcie z pacjentem z podejrzeniem infekcji wirusem SARS-CoV-2 nadal obowiązuje postępowanie zgodne z:

- Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2008 nr 234 poz. 1570 z późn. zm.) i aktami wykonawczymi,
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8 października 2020 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej nad pacjentem podejrzanym o zakażenie lub zakażonym wirusem SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 1749),
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 października 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej nad pacjentem podejrzanym o zakażenie lub zakażonym wirusem SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 1873),
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2020 r. w sprawie standardu organizacyjnego teleporady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. 2020 poz. 1395 z późn. zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego telepo-

rady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. 2021 poz. 427).

1. Każdy Pacjent zgłaszający się do POZ (w formie wizyty osobistej bądź teleporady) z dowolnymi objawami infekcji dróg oddechowych (m.in. katar, kaszel, ból gardła, ból w okolicy zatok, bóle głowy, duszność, zaburzenia węchu i/lub smaku), objawami ogólnymi (gorączka, osłabienie, bóle mięśniowe, dreszcze) o nieznannej lub niewyjaśnionej przyczynie, a także objawami ze strony przewodu pokarmowego (biegunka, wymioty) z towarzyszącymi objawami ogólnymi powinien zostać skierowany na diagnostykę w kierunku infekcji SARS-CoV-2. Nie jest możliwe na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego wykluczenie lub potwierdzenie zakażenia wirusem SARS-CoV-2 ani odróżnienie tej infekcji od zakażeń dróg oddechowych innymi wirusami^{1,2}.
2. Teleporada w przypadku podejrzenia zakażenia SARS-CoV-2 może być udzielona każdemu pacjentowi, którego stan zdrowia nie wymaga wizyty osobistej, z wyjątkiem dzieci do ukończenia 2. roku życia, u których zawsze powinno być wykonane badanie przedmiotowe.
3. Jeżeli w ocenie lekarza objawy zgłaszane podczas teleporady są niejasne, narastają w czasie,

- wymagają weryfikacji, należy wykonać wizytę osobistą (w gabinecie POZ lub wizytę domową), niezależnie od przyczyny zgłoszenia.
4. W przypadku pacjenta, który nie jest w stanie samodzielnie się przemieszczać, nie ma możliwości bezpiecznego dotarcia do punktu wymazowego lub którego stan zdrowia to uzasadnia, lekarz może zlecić pobranie materiału do testu RT-PCR przez zespół karetki wymazowej lub – jeśli stan pacjenta tego wymaga – zaplanować wizytę domową z ewentualnym wykonaniem testu antygenowego.
 5. W przypadku zgłoszenia się pacjenta z objawami infekcyjnymi na wizytę osobistą zaleca się wykonanie testu antygenowego w kierunku SARS-CoV-2 (jeśli przychodnia dysponuje tym narzędziem diagnostycznym). Ujemny wynik testu antygenowego nie wyklucza infekcji SARS-CoV-2 i w zależności od przesłanek klinicznych i epidemiologicznych może wymagać weryfikacji testem RT-PCR. Każdy wynik testu antygenowego (ujemny i dodatni) wymaga wprowadzenia do systemu EWP przez stronę gabinet.gov.pl lub aplikację gabinetową (jeśli jest do tego przygotowana). W przypadku dodatniego wyniku pacjent zostanie objęty automatycznie izolacją na okres 10 dni od wprowadzenia wyniku do systemu.
 6. Zgodnie z § 20 ust. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021 poz. 861 z późn. zm.) do odwołania lekarze mogą nie przekazywać formularzy ZLK-1 do powiatowego inspektora sanitarnego. Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej następuje automatycznie, pod warunkiem zlecenia wykonania testu diagnostycznego w kierunku SARS-CoV-2 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego gabinet.gov.pl lub aplikacji gabinetowej. Zarówno zlecenie badania, jak i jego wynik (dodatni i ujemny) są dostępne dla stacji sanitarno-epidemiologicznych w systemie EWP.
 7. Powyższe zalecenia odnoszą się również do pacjentów szczepionych (niezależnie od liczby przyjętych dawek, rodzaju szczepionki i czasu, który upłynął od przyjęcia szczepionki) oraz ozdrowieńców.
 8. Niezależnie od stanu zaszczepienia nadal obowiązują takie same zasady stosowania środków ochrony osobistej w kontakcie personel medyczny – pacjent. Zarówno pacjent, jak i personel medyczny powinni przestrzegać zaleceń dotyczących m.in. zasłaniania ust i nosa (maseczki chirurgiczne, FFP2, FFP3 – w zależności od stopnia narażenia). CDC zaleca, by również osoby zaszczepione nosiły maseczki w pomieszczeniach zamkniętych i w sytuacjach, w których nie można zachować odpowiedniego dystansu³.
 9. Wczesna i szybka diagnostyka infekcji SARS-CoV-2 (poprzez zlecenie testów RT-PCR i antygenowych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej) to jedna z kluczowych metod ograniczania rozprzestrzeniania się wirusa w kolejnej fali pandemii.
 10. Ważne jest także sprawdzanie statusu zaszczepienia pacjentów przeciw COVID-19 i nieustawianie w zachęcaniu pacjentów, zwłaszcza z grup ryzyka, do wykonania szczepienia podstawowego, a także przypominającego (u pacjentów, u których jest to obecnie możliwe).

Przypisy

1. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/infection-control-recommendations.html>
2. <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/surveillance/testing-strategies>
3. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/infection-control-recommendations.html>

Adres do korespondencji:

dr hab. n. med. Agnieszka Mastalerz-Migas, prof. UMW
konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej
Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
ul. Syrokomli 1
51-141 Wrocław
e-mail: kk.medrodzinna@gmail.com